

Firma Handlowa
Barbara i Andrzej Labe
ul. Kresowa 6
41-200 Sosnowiec
tel.: 32 299 92 12
www.labe.com.pl

Rewaloryzacja posadzek historycznych

Dawna Fabryka przy ul. Żółkiewskiego w Krakowie – łączenie starej posadzki z nową

Fabryka Zahna produkuje płytki od ponad 120 lat. Jest jedną z najmniejszych fabryk niemieckich, ale stosuje najbardziej nowoczesną metodę produkcji płytek – technikę szybkiego wypalania.

W przeciwieństwie do zwykłych glazurowanych płytek, płytki historyczne Zahna posiadają kilkumilimetrową wielokolorową wgłębną warstwę, która jest gwarancją długowieczności.

Początkowo, w 1. poł. XIX w., wytwarzanie płytek ceramicznych i cementowych było procesem typowo rzemieślniczym, długotrwałym i pracochłonnym.

Płytki jednokolorowe były ręcznie wycinane z większych formatów. Po 1840 r. rozpoczęto wytwarzanie płytek w Anglii, stosując metodę formowania na sucho. Te same doświadczenia wykorzystano potem w Belgii, we Francji i w Niemczech. Po 1850 r. Eugen von Boch rozwinął produkcję różnokolorowych płytek podłogowych, ceramicznych i mozaiki.

Okres rozkwitu produkcji płytek podłogowych o bogatym wzornictwie ornamentalnym przypadł na przełom XIX i XX w. W tym czasie powstały w Europie liczne manufaktury, produkujące wielokolorowe płytki ceramiczne

i cementowe, które eksportowano na cały świat. W okresie międzywojennym powoli rezygnowano z tradycyjnego procesu wytwarzania płytek. Ale po II wojnie światowej powróciły do łask i ruszyła masowa produkcja przemysłowa. Zakłady rzemieślnicze zostały wyparte z rynku. W połowie lat 90. XX wieku powstało jednakże kilka zakładów rzemieślniczych odtwarzających tradycyjne płytki podłogowe i ścienne, cementowe i ceramiczne z końca XIX w. W fabryce Zahna Fliesen wrócono do starych metod wytwarzania płytek. Obecnie przy ich produkcji stosuje się specjalne matryce, umożliwiające odtworzenie oryginalnych wzorów.

Zarówno okładziny posadzkowe, jak i ścienne podczas ich wieloletniego użytkowania podlegają wielu różnym czynnikom, które powodują ich szybkie lub postępujące niszczenie. Są to przyczyny naturalne jak czas (trwanie zabytku w czasie) i świadome jak trwałe zabrudzenia, uderzenia, przetarcia,

Dworzec PKP w Opolu – odtworzenie całej posadzki

niewłaściwe użytkowanie lub też celowa dewastacja itp.

Konserwacja detali ceramicznych jest zadaniem trudnym i niezwykle złożonym.

Na przestrzeni około 70 lat takie detale produkowane były w różnych zakładach ceramicznych, przy użyciu różnych technologii, z wykorzystaniem komponentów lokalnych: gliniek, barwników czy cementów. Jednakże w ciągu wieloletnich doświadczeń powstało kilka sposobów ratowania ceramiki architektonicznej.

Jednym z nich jest odtworzenie płytek.

Fabryka Zahna oferuje zarówno standardowe wzory historyczne, jak i wykonywane na zamówienie. Płytki odtwarzane są zgodnie z historycznymi wymogami, identyczne pod względem kolorystyki, formy, wielkości i charakteru jak oryginalne, dzięki czemu są żywą repliką historycznych płytek podłogowych i ściennych. Płytki ceramiczne Zahna są produkowane ze specjalną powierzchnią,

co wyróżnia je spośród innych produkowanych płytek.

Impregnat wnika w głąb płytki już podczas procesu wypalania, dzięki czemu:

- są łatwe do utrzymania czystości,
- wykazują wysoką odporność na ścieranie, zarysowania, uszkodzenia mechaniczne,

Krypta Zasłużonych na Skalce – posadzka uzupełniana podobnymi płytkami

- są odporne na większe obciążenia, nacisk,
- mrozoodporne oraz odporne na bardzo wysokie temperatury,
- mają wyraziste kolory,
- są odporne na kwasy, zasady, oleje i tłuszcze.

Niekiedy jednak część posadzki oryginalnej jest dobrze zachowana, wtedy uzupełnia się ją o brakujące elementy lub też płytki zniszczone wymienia się na nowe (odtwarzane lub podobne).

Inna metoda rewaloryzacji polega na odzyskaniu możliwie największej ilości

oryginalnego materiału ceramicznego ze starej posadzki i ułożeniu z niego mniejszej kompozycji w kształcie np. wzorzystego dywanu z bordiurą dookoła i umieszczonego w sąsiedztwie nowych jednobarwnych płytek, stylistycznie i kolorystycznie nawiązujących do tej kompozycji.

Zdarza się, że posadzka jest na tyle zniszczona, że nie ma możliwości jej odtworzenia czy uzupełnienia nowymi elementami, wówczas zostawia się kawałek oryginalnej posadzki tzw. „pamiątkę” (dla zaznaczenia obecności dawnego wystroju) i dokonuje się całkowitej

wymiany posadzki, która wkomponowuje się w wystrój wnętrza.

Jednakże dla zachowania starego wystroju zabytkowych wnętrz powinno się w miarę możliwości dążyć do zachowania jak największej liczby oryginalnych detali. Nie można pozwalać na niszczenie cennego materiału zabytkowego, nadającego budowli charakter i świadczącego o jej trwaniu.

Opracowanie:

Firma Handlowa Barbara i Andrzej Labe

Pizzeria w Neapolu –
łączenie różnych stylów
na posadzce

Ambasada w Wilnie –
odtworzenie
pojedynczych płytek